

5 oktober 1917

Berlijn, 5 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: Een dag van een zeldzaam zware slag ligt achter de leiders van de troepen van het vierde leger, wij zijn hem te boven gekomen. Van de vroege ochtend tot in de nacht duurde de worsteling, die door herhaalde Engelse aanvallen uit de streek ten noordwesten van Langemark tot ten zuiden van de weg Menen-leper (15 km) steeds opnieuw ontketend werd.

Onafgebroken waren de artilleriemassa's doende, met de uiterste inspanning van manschappen en geschut, in het terrein waarop de verbitterd heen en weer golvende gevechten van de infanterie zich afspeelden.

De brandpunten van de slag waren Poelkapelle, verschillende boerderijen, 3 km ten westen van Passendale, de kruispunten van de wegen ten oosten en ten zuidoosten van Zonnebeke, stukken bos ten westen van Beselare en het dorp Geluveld.

Over deze linie heen kon de vijand weliswaar tijdelijk oprukken, maar zich onder het geweld van onze tegenaanvallen niet handhaven, ofschoon hij tot in de late avond voortdurend verse strijdkrachten in het vuur voerde.

De winst van de Engelsen bepaalde zich dus tot de 1 tot 1,5 km diepe strook van Poelkapelle af over de oostelijke uitlopers van Zonnebeke en langs de van daar naar Beselare voerende weg. Dit laatste dorp is evenals het warm omstreden dorp Geluveld in ons bezit.

De verliezen aan doden en gewonden van de Engelse divisies, waarvan er alleen bij de aanval 's ochtends tenminste elf aan het slagfront in het vuur gestuurd werden, zijn volgens eensluidende berichten zeer hoog.

De goede samenwerking tussen al onze wapens bracht ook deze geweldige stoot van de Engelsen tot instorting voor het doel, dat ditmaal niet, zoals beweerd wordt, beperkt, maar ongetwijfeld vrij ver gesteld was.

De heldenmoed van de Duitse troepen in Vlaanderen wordt door niets overtroffen.

Londen, 4 oktober. Onze aanval van vanochtend werd ingezet over een front van 8 mijl breed, van de Tower Hamlets tot de spoorweg Ieper-Staden, ten noorden van Langemark, en is volkomen geslaagd geweest. Alle gestelde oogmerken zijn bereikt. Stellingen van groot gewicht zijn veroverd en ruim 3000 gevangenen zijn reeds in de verzamelplaatsen aangekomen. We zijn thans in het bezit van de voornaamste heuvelrug tot op 1000 yards ten noorden van Broodseinde.

Het weer, dat gedurende onze voorbereiding voor de aanval zich liet aanzien, of het goed zou blijven, werd gisteren minder vast. De wind werd heviger en in de afgelopen nacht en tijdens de gehele slag heeft het hard, soms stormachtig, uit het westen gewaaid, terwijl er zware regenvlagen vielen.

Deze slechte omstandigheid verhoogde de moeilijkheid van de opmars en het werk van de vliegers. Desniettemin volbrachten onze luchtstrijdkrachten werk van waarde en verstrekten zij nuttige inlichtingen van tijd tot tijd, zowel omtrent de stellingen van onze eigen troepen, als de verzamelplaatsen van de vijand voor de tegenaanval.

Op alle punten werden dadelijk snelle vorderingen gemaakt. Ten zuiden van de weg naar Menen, waar slechts een kleine opmars in ons voornemen lag, werd het doel reeds vroeg bereikt. Ten noorden

van de weg namen Engelse bataljons het gehucht en het kasteel van Polderhoek, waar een hevige strijd plaats had; de vijand werd verdreven uit tal van hoeven en kleine bossen ten zuiden en ten oosten van het Polygoonbos.

De Australische troepen veroverden Molenaarshoek en zuiverden de huizen aan de weg Zonnebeke-Broodseinde.

De troepen van Nieuw-Zeeland veroverden Gravenstafel, en aan hun linkerzijde trokken Engelse divisies de linie van onze vooruitgang door en bereikten de buitenwijken van Poelkapelle.

Kort na het openen van de aanval waren onze eerste doelen over het gehele aanvalsfront bereikt.

Onze opmars naar de eindpunten werd uitgevoerd in overeenstemming met het ontworpen plan en werd met evenveel succes bekroond.

De Engelse troepen namen de dorpen Reutel en Noordenhoek, en verzekeerden zich van het hooggelegen terrein, dat Beselare beheerst. Australische regimenten veroverden Broodseinde en richtten zich stevig in op de heuvelkam, die op vijf mijl ten oosten van Ieper loopt en die een vrij uitzicht geeft in oostelijke richting.

Op de linkervleugel van onze aanval veroverden Engelse troepen het grootste deel van het dorp Poelkapelle, en maakten zich meester van hun beoogde linie ten oosten van de kerk van Poelkapelle.

Alle oogmerken waren bereikt voor de middag.

Uit verklaringen van gevangenen, welke bevestigd zijn door de identificatie van de Duitse eenheden en door het aantal van de gedode Duitsers blijkt, dat onze aanval enkele minuten voorafging

aan een voorgenomen aanval van vijf Duitse divisies tegen ons front van het Polygoonbos tot Zonnebeke. Ons versperringsvuur daalde op de vijandelijke troepen neer, terwijl ze zich verzamelden en de aanval vond in het geheel niet plaats.

De vijandelijke infanterie, voor zover zij ontsnapte aan het vuur van onze infanterie, werd overweldigd door de opmars van onze infanterie. Tengevolge van de verliezen, door de vijand geleden in de streek, waar hij zijn aanval voorgenomen had, zijn nog slechts weinig tegenaanvallen in de vroege namiddag beproefd ten oosten van Gravenstafel, ze werden door ons vuur gebroken, voor zij onze stellingen bereikt hadden.

Een andere tegenaanval ten noordoosten van Langemark leidde tot een hevig gevecht, maar was niet in staat onze troepen uit de door hen veroverde stellingen te drijven.

Later in de namiddag werden door de vijand nog drie vruchteloze tegenaanvallen ondernomen ten zuidoosten van het Polygoonbos.

De vijandelijke verliezen waren gedurende de hele strijd buitengewoon zwaar, en werden grotelijks vermeerderd door het ongewone aantal Duitse troepen, dat bij het begin van de aanval aan het gevechtsfront aanwezig was.

Onze verliezen waren gering. Behalve de gevangenen vielen ons ook enige kanonnen en veel ander materiaal in handen.

Londen, 4 oktober. Generaal Maurice, de leider van de militaire operaties, heeft heden in een interview met Reuter verklaard, dat hij zoeven per telefoon had vernomen, dat maarschalk Haig het gehele doel, dat voor de aanval van heden gesteld was, bereikt heeft.

Hij toonde op een kaart de dubbele linie van doelen aan, welke punten alle bereikt zijn. Hieronder is begrepen een zeer belangrijk gedeelte van de heuvelrug van Menen.

Bij leper strekken de vorderingen zich heden over een front van 16.000 yards breed, en bereiken een maximumdiepte van 2500 yards.

Maurice zegde verder: In de negen maanden, die de 30^e september eindigden hebben wij 51.435 gevangenen gemaakt en 332 zware en veldkanonnen genomen. In diezelfde periode hebben wij 15.065 man aan gevangenen verloren. Kanonnen hebben wij in het geheel niet verloren.

Londen, 5 oktober. Officieel. In de nacht van 4 tot 5 dezer werd de actie in de lucht bijna onmogelijk gemaakt door laagdrijvende wolken en sterke westenwind.

Niettegenstaande deze omstandigheden werd enig artilleriewerk verricht en poogden vier van onze vliegtuigen bommen te gooien op vliegkampen van de vijand. Een van deze machines bereikte en bombardeerde zijn doel; het slaagde erin, daar bommen te werpen. Twee andere vliegtuigen wierpen hun bommen op doelen achter het vijandelijke front.

Van vijandelijke vliegtuigen werd weinig gemerkt. Een Duits vliegtuig werd met averij aan de stuurinrichting naar beneden gedreven; één van onze toestellen wordt vermist.

Uit latere berichten is gebleken, dat op 2 oktober nog een zevende vijandelijk vliegtuig naar beneden is gedreven, behalve de reeds vermelde zes.

De oorlogstoestand.

De nieuwe slag, die de Engelsen in Vlaanderen hebben geslagen vertoont op vele punten overeenkomst met de vorige.

Ten eerste was het, evenals de vorige keren, donderdag. Men was inderdaad zeggen, dat generaal Haig de laatste weken iedere donderdag een nieuwe stoot heeft ondernomen. De voorbereidingen duren telkens precies een week.

Dan werd de aanval, ook al zoals de vorige keren, voorafgegaan door partiële aanvallen van Duitse zijde, vermoedelijk dienend om de voorbereiding van de Britten in de war te sturen.

In de derde plaats is ook het resultaat van de aanval normaal: te weten, dat de Engelsen nieuwe vooruitgang hebben gemaakt. Dat de laatste omstandigheid normaal is, karakteriseert de ontwikkeling van de slag. Telkens gaan de Engelsen wat vooruit. Als er dan telkens verzekerd wordt, dat de betreffende kleine vooruitgang, die iedere keer weer wordt verkregen, juist beantwoordt aan het beoogde doel, geloven wij, dat men erbij moet denken: niet het oogmerk van de hele voorwaartse beweging, maar het oogmerk dat voor een bepaald ogenblik en voor een bepaald punt was gesteld.

Met het voortgaan van de tijd begint er iets indrukwekkends te komen in de regelmatigheid, waarmee Haig week in, week uit, met een nieuwe stoot weer voorwaarts komt. Als men iedere vooruitgang op zichzelf beschouwt, is hij gering. Maar zoals wij meermaals hebben betoogd, de beoordeling van zulk een stoot hangt af van hetgeen men van de toekomst verwacht. Iedere nieuwe stoot nu verhoogt de betekenis van de voorgaande stoten, die daardoor blijken, niet te zijn geweest een definitief geringe winst, maar schakels uit een lange keten.

Reuters correspondent, die het officiële bericht herkauwt, voegt daar alleen aan toe, dat het resultaat van gisteren als een van de grootste overwinningen sedert de slag aan de Marne wordt beschouwd. Om nu een vooruitgang van een tot anderhalve kilometer zo te betitelen schijnt ons minder gelukkig. Maar als men zegt, dat door de stoot van gisteren, in verband met de, in alle voorafgaande gevechten reeds behaalde vooruitgang, op de duur een overwinning kan worden voorbereid, waarvan de betekenis met die aan de Marne kan worden vergeleken, dan zal men wel niet ver van de waarheid af zijn. Want wie gelooft, dat het doel van het offensief in Vlaanderen de verovering van de kerk van het dorp Poelkapelle en dergelijke objecten is? Neen, door de opmars naar die kerk, als schakel in een hele reeks achtereenvolgende stoten wordt een situatie voorbereid, waardoor het bereiken van het grote doel wordt voorbereid. Dat doel is allereerst: de Duitse IJzerlinie in de flank te vatten en als vervolg daarop de Duitsers van de kust van Vlaanderen te verdrijven, met alle consequenties, die zulk een gebeurtenis verder zou hebben. Het komt ons voor, dat alles wat we thans in Vlaanderen beleven, slechts dient als voorbereiding, slechts dient om de situatie successievelijk zo te wijzigen, dat zij kans geeft om door een aanval, een werkelijk grote aanval met een verreikend doel, het boven geschetste oogmerk te bereiken. Het is zeer wel mogelijk, dat de Duitsers deze gevolgen zullen weten te verijdelen, maar de voorbereiding vordert toch onmiskenbaar goed.

Reuters bijzondere correspondent aan het westelijk front seinde op 4 dezer:

De vierde oktober zal in de jaarboeken van ons leger aangetekend worden als een van de roemrijkste dagen. De slag in Vlaanderen, heden begonnen, wordt als een van de grootste overwinningen sedert de slag aan de Marne beschouwd. De strijd, die op de heuvels van Menen heeft gewoed, is voor onze wapenen schitterend

geslaagd. De Duitsers zijn uiteen gedreven en geschokt en de gevangenen stromen bij honderden binnen.

De gehele ochtend komen zij in grote en kleine colonnes binnen onze linies en terwijl het velen van hen is aan te zien, dat zij in het geheel niet gevochten hebben is een groot deel van hen gewond. De officieren zijn allen zeer terneergeslagen en zijn het er over eens, dat het een noodlottige dag voor de Duitsers is geweest.

Een factor, die grotelijks tot ons succes heeft bijgedragen, is de omstandigheid, dat wij de Duitsers voor waren, die een grote aanval hadden beraamd, om de heuvelrug bij Zonnebeke te heroveren. Niet minder dan vijf divisies stonden gereed voor deze operatie en naar beweerd wordt, was hun aanval om zeven uur bevolen.

Onze aanval kwam een uur vroeger los en hierdoor was de vijand van streek gebracht. Het vreselijk gordijnvuur, dat onze kanonnen over de opeengehoopte massa's van de Duitse aanvalsdivisie uitbraakten en de slachting, die het onder hen aanrichtte, wordt beschreven als het verschrikkelijkste uit de gehele oorlog. Tegen dit vuur was niets bestand en toen onze stormgolven aanrolden, gingen de Duitsers op vele plaatsen aan de haal.

De onweerstaanbare kakigolven stormden de heuvelrug van Broodseinde op en deze overheersende hoogte, waaraan bittere herinneringen verbonden zijn, was weer in onze handen. De Duitse artillerie deed haar best, om de ramp te keren, maar de stofregen, die tot binnen een paar honderd meter alles onzichtbaar maakte, bemoeilijkte haar evenzeer als onze artillerie.

De infanterie is ditmaal meer in actie geweest dan in enige vorige slag, sedert het Engelse leger het offensief met het geweer en het machinegeweer als voornaamste wapens heeft ingezet.

Het ene dorp na het andere viel ons in handen. Tegen de middag waren wij tot ongeveer 1,5 mijl diepte doorgedrongen.

Guynemer.

Het is onze lezers bekend, dat de stoutmoedige, jonge Franse vlieger, kapitein Guynemer, de 11^e september in een tweegevecht in de lucht gesneuveld is en ten oosten van Langemark in de Duitse linies is neergekomen.

De Duitse vlieger, die de gevaarlijkste vijand van de Duitsers in de lucht heeft neergelegd, is luitenant Wisseman, uit Elberfeld. Wisseman is inmiddels zelf ook gesneuveld. Hij heeft over zijn tweegevecht met Guynemer in twee brieven aan zijn ouders het volgende medegedeeld:

“... 15 september, 1917. De 11^e heb ik mijn vijfde tegenstander neergeschoten. Het was heel aardig; ik vloog alleen aan het front en deed alsof ik een volkomen ongevaarlijke voorbijganger was. Mijn tegenstander liep er ook in, hij verliet zijn eskader en viel mij van boven aan. Eerst liet ik hem kalm dichterbij komen, maar toen hij mij op schootsafstand genaderd was, maakte ik een scherpe bocht, zodat hij mij voorbij vloog zonder te kunnen schieten. Het volgende ogenblik zat ik reeds achter hem aan en schoot hem met betrekkelijk weinig schoten naar beneden. Hij ligt tussen de stellingen bij St.-Juliaan, bij Langemark.

“Ik schreef u reeds, dat ik mijn vijfde tegenstander neergeschoten had. Er is nu vastgesteld, dat de bestuurder, die de beste vlieger van de vijand was, kapitein Guynemer geweest is, die 50 Duitse vliegtuigen naar beneden heeft geschoten. Mijn stelsel, volgens hetwelk ik vlieg, is dus wel goed gebleken, want zelfs deze vakman heeft mijn vliegtuig niet een keer geraakt, niettegenstaande hij bij

het begin van ons gevecht de gunstigste positie innam. Wees dus niet bezorgd, een gevaarlijker tegenstander kan ik nooit ontmoeten.”

Zoals gezegd, is luitenant Wissemann ook reeds gesneuveld.

6 oktober 1917

Londen, 5 oktober. Officieel: Vannacht beschoot de vijand onze nieuwe stellingen ten oosten van Ieper, doch deed geen nieuwe tegenaanval. Onze troepen bevestigden de veroverde stellingen.

Berlijn, 5 oktober. Officieel avondbericht. In Vlaanderen levendige geschutstrijd tussen de IJzer en de Leie. Overigens geen bijzondere gebeurtenissen.

Londen, 5 oktober. De Winstminster Gazette zegt, sprekend over de jongste slag in Vlaanderen, te hopen, dat hij een van de twee of drie grote beslissende overwinningen in deze oorlog zal blijken te zijn. Wanneer deze krijgsverrichtingen zich ontwikkelen, dan kan de minst bevoegde onder ons licht beginnen te zien in het goed ontworpen militaire schema, waardoor wij, indien we volhouden, het einde zeker en beslissend kunnen maken. Generaal Smuts, die niet gewoon is overdreven bewoordingen te gebruiken, zegt, dat de oorlog in wezen en in diepste zin gewonnen is en dat de Duitse autocratie geslagen zal worden door onze militaire inspanning, die tenslotte onoverwinnelijk zal blijken te zijn. We menen, dat dit een goed overwogen bewering is, gedaan na een zorgvuldige berekening van alle factoren, zichtbare en onzichtbare, van de huidige toestand. Het land moet inzien, dat de inspanning, die ons in dit stadium gebracht heeft, ten volle rechtvaardigt, dat wij volhouden totdat de vrede behaald is, die billijk is en duurzaam en in overeenstemming met ons doel.

Berlijn, 6 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In het strijdgebied van het Vlaamse front werd het verstoringsvuur, dat de hele dag krachtig was geweest, 's avonds tot enige golven van roffelvuur tussen Poelkapelle en Geluveld opgevoerd. Engelse aanvallen volgden niet.

Aanvallende verkenninggroepen werden teruggeslagen.

Londen, 5 oktober. De koning heeft het volgende telegram aan veldmaarschalk sir Douglas Haig gezonden: Het voortdurend succes van mijn dappere troepen in Vlaanderen draagt mijn hoogste bevrediging weg en staft het grote vertrouwen in uw leiding en in de bekwaamheid, de moed en het uithoudingsvermogen van alle rangen.

Beschouwingen uit de Engelse pers.

Londen, 6 oktober. De Times schrijft: Een zinnetje in een telegram van onze bijzondere correspondent bewijst, welke de waarde is van het donderdag veroverde terrein. Hij zegt, dat Brugge nu duidelijk te zien is. In korte tijd is de bijzondere taak, die Haig aan zijn legers gesteld heeft, zeer dicht haar voltooiing genaderd.

Een belangrijke uitkomst van de slag van donderdag is, dat de stellingen die te Poelkapelle en elders veroverd zijn, geschikt zijn voor een overvleugeling van het grote bos van Houthulst, waarvan de vijand, naar men meent, een zeer bijzondere sterkte gemaakt heeft. Het bos zal zeer spoedig een buitengewoon onveilige vooruitspringende hoek voor de Duitsers vormen. Het beste getuigenis voor de aard van de Engelse overwinning is misschien te vinden in het Duitse legerbericht van gisteren. Het erkent in bedekte termen de winst van de Engelsen en zegt dan pochend, dat de dorpen Beselare en Geluvelde "geheel in onze handen bleven". De reden,

waarom zij in Duitse handen zijn gebleven, is dat zij niet aangevallen zijn. Ook zij zullen hun beurt krijgen, maar ze behoorden niet tot de oogmerken op donderdag. Het Duitse publiek blijft blijkbaar buitengewoon lichtgelovig. Maar men zou gedacht hebben, dat zelfs de Duitse staf niet voort zou kunnen gaan met de burgerlijke bevolking te misleiden na de stevige vorderingen van de afgelopen veertien dagen en nadat de meeste hoogten ingenomen zijn.

De militaire medewerker van de Morning Post schrijft: De Duitsers beweren, dat ze weinig waarde hechten aan hun verlies en aan onze winst, maar ze weten heel goed, wat er bij betrokken is. Berlijn meldt, dat onze aanval slechts ongeveer een kilometer in hun verdedigingszone tussen Poelkapelle en Geluveld is gedrongen. De zogenaamde verdedigingslinie is blijkbaar bedoeld als buigzame verdedigingslinie en niet als een, die hardnekkig bezet moet worden gehouden. Inderdaad is het doel ervan slechts, om de terugtocht te vertragen, die in de afgelopen vijftien maanden aan de gang is. Maar er zijn gedeelten van de Duitse linie, waar de buigzaamheid niet op van toepassing mag zijn, omdat op die gedeelten een terugtocht echter rampspoedig zou zijn en de rug van Passendale is daar een van. Dat de Duitsers dat goed beseffen blijkt uit hun verrichtingen gedurende de verschillende fasen van de slag tot behoud van die hoogte, meer in het bijzonder sedert de tweede fase op 26 september. Daar zij voorzagen waar de volgende klap zou vallen, hebben ze hun beschikbare kracht in een reeks van tegenaanvallen verspild op het front tussen de Tower Hamlets en het noordoostelijk deel van het Polygoonbos. Voor die pogingen hebben zij verse troepen in steeds grotere aantallen aangevoerd. De ernstige aard van de klap, die ze op 26 september hebben gekregen, kan opgemaakt worden uit het feit, dat de eerste regelrechte poging na de eigenlijke gevechtsdag pas op 30 september loskwam. Toen brachten ze hun gewone rook- en vlamverwekkende toestel in het veld en deden drie

mislukte pogingen. Daaruit moet men afleiden, dat de strijdkrachten, die bij de hand waren, om de aanval van de 26^e te keren, op die dag verbruikt waren en dat de troepen, die zij tegen 30 september bijeen hadden gebracht, niet sterk genoeg waren, om er iets mee te bereiken.

Middelerwijl waren echter troepen aangevoerd en de Duitsers ondernamen de volgende dag verdere aanvallen van de ochtend tot de avond. Bij deze gelegenheid lukte het hen om twee van onze posten aan de rand van het Polygoonbos te nemen, een feit dat te Berlijn tot trompetgeschal aanleiding gaf. Al hun verse troepen schijnen bij die pogingen verbruikt te zijn. De Duitsers werden wanhopig bij het vooruitzicht van de nieuwe Engelse aanval die hun boven het hoofd hing en deden woensdag voor het aanbreken van de dag een nieuwe poging, die volkomen mislukte. Hun laatste poging waarvoor zij donderdagochtend vijf divisies verzamelden op het smalle front tussen het Polygoonbos en Zonnebeke was noodlottig. Die gehele strijdmacht werd onder de voet gelopen en weggevaagd door onze aanvallende troepen. In een tijdsruimte van zeven dagen tussen de tweede en derde fase van de slag zien wij dus de vernietiging van drie achtereenvolgende échelons, waarvan het laatste weggevaagd werd, zonder zelfs maar in het gevecht geweest te zijn.

De Daily Chronicle zegt: De Duitsers hebben op 4 oktober meer mannen verbruikt dan op welke andere dag ook dit jaar. Dat zal Hindenburg en Ludendorff allermeest mishagen. "Een zwarte dag voor Duitsland" was het bittere commentaar van een der gevangen genomen officieren. De ongeduldige armstoelcritici, die klaagden dat wij, op de kaart uitgemeten, ondanks onze zware gevechten in dit jaar, niet veel terrein hadden gewonnen, zullen nu moeten beseffen, dat de vijand langzaam gedwongen wordt zijn houvast in Vlaanderen los te laten. Achter de Engelse aanvallen van dit jaar steekt een groot

strategisch plan, dat gestaag aan wordt verwezenlijkt. Uit onze nieuwe stellingen bestrijken onze zware kanonnen het stuk kust van Nieuwpoort tot Oostende en hebben wij een wijd uitzicht over de vijandelijke stellingen ten oosten van Broodseinde. Kortom, de Duitse stelling in het westen van Vlaanderen wordt nu bedreigd.

De Daily News schrijft, na de Duitse berichten over de slag in Vlaanderen ontleed te hebben: Zelfs als de verliezen van de Duitsers minder vreselijk geweest waren dan het geval is geweest in de slag om de rug van Passendale, zou hij toch een keerpunt in de geschiedenis van de oorlog zijn. De Duitse legerleiding moet dit natuurlijk heel goed weten, en voor de Duitse regering kan het niet verborgen blijven. De wijze, waarop beiden het onder de ogen zien, is belangwekkend, omdat het hun houding tegenover het gehele oorlogsvraagstuk tekent. Het Duitse volk wordt uitgenodigd moed te scheppen en welgemoed te zijn tegenover deze ramp, omdat de winst van de Engelsen zich beperkt tot een strook land van 1 tot 1,5 km diepte. Dit is weer een voorbeeld van de vreemde manier om becommentariëring van de Duitsers, waarbij ze alleen rekening houden met het materiële, dit is nog altijd het eerste en laatste woord van het officiële Duitse commentaar op de oorlogsgebeurtenissen.

De Daily News stelt dan verder in het licht, dat de Duitse zaak er op de lange duur wanhopig bij staat, nu vier vijfde van de wereld tegen Duitsland onder de wapens staat, de Duitse industrie stilstaat, de financiële positie wanhopig is en het volk dood bloedt in ellende en honger. De Duitsers antwoorden onaandoenlijk, dat zij België veroverd hebben, dat een groot deel van Frankrijk nog in hun handen is en dat deze feiten hun het recht geven op de overwinning aanspraak te maken en een Duitse vrede voor te schrijven. Ze zijn als een schaakspeler, die, ofschoon zijn positie hopeloos is, zegt, dat hij de partij gewonnen heeft, omdat hij het grootste aantal stukken

geslagen heeft. De praktische kwestie, waarin niet Duitsland alleen, maar de gehele wereld hartstochtelijk belang stelt, is, hoe lang dat dwaze zelfbedrog nog volgehouden zal worden en hoeveel meer goed en bloed opgeofferd zal worden aan de stomme legende van de Duitse onoverwinnelijkheid. Voor die legende vernietigd is, is het niet gemakkelijk zich een regeling voor te stellen, waarmee de geallieerden maar enigszins genoeg zouden kunnen nemen.

Londen, 6 oktober. De Manchester Guardian zegt in een hoofdartikel: De latere fasen van de herfstveldtocht hebben ertoe bijgedragen, om de kansen op de nabijheid van de vrede te verbeteren. Oostenrijk is bekeerd tot het uiterste pacifisme. Duitsland moet nog door enige stadia heen, voor de vrede als praktische mogelijkheid in het zicht zal komen.

Londen, 6 oktober. De Times zegt nog in haar hoofdartikel: De slag die donderdagochtend geleverd is, is ongetwijfeld de belangrijkste Engelse overwinning van dit jaar. Hij geeft het hoogtepunt aan van de operaties aan het front van Ieper in de twee laatste maanden. De laatste vruchten van de langdurige strijd moeten nog geoogst worden, maar ze zijn rijp en zullen vermoedelijk spoedig geplukt worden. De vijand heeft de gehele rug van Geluveld verloren, op de laatste korte uitloper na waarop Beselare ligt. Op de noordelijke helft van die rug zijn onze troepen nu binnen 2500 yards van Passendale, dat spoedig onhoudbaar zal worden. De Duitsers blijft dan niets over dan de Keiberguitloper en de op zichzelf staande hoogte van Moorslede. Als ze daarvan beroofd zijn, zullen ze helemaal in de vlakte zitten.

De slag in Vlaanderen.

Wolff seint ons uit Berlijn:

De vierde oktober hebben de Engelsen aan het front in Vlaanderen, in een geweldige grote strijd, door het in het vuur werpen van sterke strijdkrachten en met alle middelen, een beslissing trachten te verkrijgen in de strijd om de basis voor Duitse duikboten.

Een groot deel van het Engelse leger werd hier tegenover een klein gedeelte van het Duitse leger in het vuur gebracht. De verbitterde slag woedde van de vroege morgen tot diep in de avond.

Reeds had de voorbereiding van de artillerie in de laatste dagen alles overtroffen, wat tot nog toe op dat gebied werd gepresteerd – volgens Churchill zijn in de laatste week in Vlaanderen viermaal zoveel granaten afgeschoten dan in de hele slag aan de Somme van 1916 – de artilleriestrijd gedurende de slag was zo sterk als nog nooit tevoren is aanschouwd.

Bij het kriecken van de dag wierp de tegenstander tussen de spoorweg Boezinge-Staden en het kanaal van Hollebeke geweldige, diep geéchelonneerde infanteriemassa's, samengesteld uit Engelse, Australische en Nieuw-Zeelandse divisies en Schotten, tot de aanval naar voren. Sterke reserves volgden hen dicht op de voet.

Alles, wat de moderne oorlogstechniek aan middelen tot de aanval heeft uitgevonden, ging met deze aanval vergezeld.

Door onze krachtig uitgevoerde tegenaanvallen werd de verbittering van de worsteling tot het uiterste opgevoerd. De hele dag golfde de slag, zonder in kracht te verminderen, heen en weer. Onophoudelijk wierp de vijand nieuwe versterkingen in het vuur, en trachtte, door zich niet om de opoffering van mensenlevens te bekommeren, zijn succes van de eerste aanval uit te breiden. Poelkapelle, Zonnebeke en Geluveld bleken al spoedig de brandpunten van de verbitterde strijd. Nog in de avond poogde de tegenstander zijn vooruitgang, die

gemiddeld een kilometer bedraagt, uit te breiden, door om half zeven tegen ons trechterveld ten westen van Passendale en Beselare gesloten infanteriemassa's te laten aanvallen. Een half uur later kwam nog een aanval met verse strijdkrachten aan beide zijden van de weg Ieper-Menen.

Terug ontstond een strijd van grote verbittering zonder dat het de tegenstander gelukte verder vooruit te komen. Eerst na tien uur werd het vechten minder.

De ver strekkende oogmerken van de Engelsen zijn in de verste verte niet bereikt. In het midden van ons trechterveld is ook deze nieuwe grootse aanval van onze tegenstander onder de bloedigste verliezen doodgelopen.

Onze troepen, die hier in Vlaanderen week in, week uit hebben te worstelen tegen een vijand, die over een veelvoudige overmacht beschikt, en die nog voor het einde van het jaar een beslissing wil of moet bevechten, tonen een onvergelijkbare heldenmoed. De poging van de Engelse berichtgeving, om het te doen voorkomen, alsof hier geen beslissing en verstrekkende oogmerken werden nagestreefd, is een bewuste verdraaiing van de waarheid, en niets meer dan een maatregel van voorzorg, die geboden schijnt door de ondervinding van vroegere slagen in Vlaanderen.

De oorlogstoestand.

Na de nieuwe stoot van de Engelsen op donderdag is het Vlaamse front schielijk tot de betrekkelijke rust teruggekeerd. Het uitvoeriger Duitse bericht over de gevechten van donderdag komt zoals gewoonlijk nogal overeen met het Engelse op het stuk van het materiële resultaat. Echter geven de Duitsers te kennen, dat de Britten eerst nog wat verder waren opgerukt en vervolgens weer wat

teruggedrukt werden en dat hun plannen heel wat verder strekten, dan wat werd bereikt. Het gewone verschil dus.

Het geschutvuur schijnt voor en tijdens de slag een hevigheid te hebben bereikt, waarvan men zich nauwelijks een voorstelling kan maken.

Vandaag klinkt het geraas van het gevecht nog na in verschillende persbeschouwingen. Voor het overige geen groot nieuws.

Reuters correspondent in het Engelse hoofdkwartier meldt nog over de slag in Vlaanderen:

Hoe zwaar de verliezen van de Duitsers zijn geweest, kan men hieruit opmaken dat enige Australiërs donderdagavond bijna duizend lijken op een front van niet veel meer dan duizend yards telden. In de aanval op Poelkapelle brachten wij de vijand ook vreselijk zware verliezen toe. Ik hoor, dat van zes bataljons in de eerste linie bijna alle mannen gesneuveld of gevangen genomen zijn. Men zag twee bataljons de weg uit komen, die vermoedelijk als versterkingen aangevoerd werden. Ze werden echter uiteen en aan flarden geschoten, voor zij in gevecht kwamen.

De tanks bewezen uitstekende diensten en stelden met name onze troepen in staat twee zeer sterke en belangrijke posten te nemen, die tot dusver met goed gevolg tegenstand hadden geboden. Verscheidene antitank- en antivliegtuigkanonnen zijn onder de buit.

De Norddeutsche Allgemeine Zeitung ontving, naar onze Berlijnse correspondent meldt, van het Vlaamse front het volgende telegram dd. 4 oktober:

“Nadat ook de 26^e september de Engelsen geen strategische winst had gebracht, was aan het front in Vlaanderen betrekkelijke rust

ingetreden. Zelfs de artilleriestrijd verflauwde van tijd tot tijd op een sedert het begin van de slag ongewone mate – een bewijs, dat de Engelsen zich tot een nieuwe stoot zouden opmaken. Het is al lang niet meer om een brede doorbraak te doen door ons front in Vlaanderen, maar de Engelsen moeten er alles op zetten voor het begin van de winter uit de natte terreinzinking te komen en daardoor tenminste ten dele hun operaties tot een besluit te brengen, want de voorbereidingsmachine, die zij in beweging hebben gezet, is te groot om te worden stopgezet en elders opnieuw in beweging te worden gebracht.

Nadat eerst herhaalde korte overvallen met roffelvuur het uiterlijke kenteken waren geweest van de omstandigheid, dat de hergroepering van de artillerie was voltooid, begon vanochtend de nieuwe stoot met buitengewoon zwaar roffelvuur. In de schemering braken daarop de aanvallen van de Engelse infanterie, onder leiding van talrijke tanks, op het oude gevechtsfront tussen de weg Boezinge-Staden en de weg Ieper-Menen los. De hoofdmacht van de tanks werd in de buurt van Geluveld in het gevecht geworpen. De dichte ochtendnevel maakte het voor de ijzeren monsters mogelijk, onze linies dicht te naderen, voor onze artillerie met hen kon afrekenen. Dadelijk begon overal onze tegenaanval tegen de in het voorste deel van onze stellingen binnengebroke vijand, en sedertdien wordt gedurende de hele dag met vreselijke verbittering zwaar geworsteld, met name op de linie Kortebeek-Poelkapelle-Gravenstafel-Beselare-westelijke rand van Geluveld. Door het inzetten van telkens nieuwe krachten tracht de vijand zich in het bezit te stellen van de hoogtelinie ten oosten van Zonnebeke en Beselare. De gevechten zijn de ernstigste en de zwaarste, die dit met bloed doordrenkte slagveld nog heeft gezien. Het invallen van de nacht maakte nog geen einde aan de moorddadige worsteling. Gedurende de hele dag vielen er zware slagregens, die de wederzijdse

vliegeractie bijna volslagen verhinderden. Ten dele heeft de vijand zijn aanvalfront ook verbreed. Aan beide zijden van het reeds genoemde front zijn sterke Engelse aanvallen voor onze stellingen gefnuikt.

De Times verneemt uit het hoofdkwartier, dat men van het vrijdag door de Engelsen veroverde terrein Brugge duidelijk kan zien.

Men deelt ons mede, dat de Duitsers, volgens nieuw ingekomen berichten, voortgaan de burgerlijke bevolking uit de steden en dorpen van Vlaanderen weg te voeren. Roeselare is geheel ontruimd; uit Kortrijk zijn op zijn minst reeds 2000 inwoners vertrokken en te Oostende duurt de uittocht voort. Een groot aantal inwoners van Berlare zijn weggevoerd en met geweld naar Tourcoing gevoerd om er te werken aan werken voor de militaire verdediging en te Sleidinge zijn alle mannen zonder onderscheid van rang of fortuin gedwongen te arbeiden aan het aanleggen van militaire wegen.

7 oktober 1917

Londen, 6 oktober. Officieel avondbericht: Ons geschut toonde zich gedurende de gehele dag op het ganse front bedrijvig. Het vijandelijk geschutvuur was hoofdzakelijk gericht op onze nieuwe schansen op de heuvelrug van Broodseinde in zuidelijke richting; er kwamen evenwel geen tegenaanvallen tot ontwikkeling.

Tijdens de laatste 24 uur werden opnieuw 380 gevangenen binnengebracht. Op de rest van het front niets bijzonders.

8 oktober 1917

Londen, 6 oktober. Officiële mededeling. De 5^e oktober bleef het weer onbestendig en stormachtig, waardoor de vliegeractie bemoeilijkt werd. Desniettemin werd belangrijke artilleriearbeid

verricht en werden vele fotografische opnamen gedaan. De vijandelijke vliegekampen in de streek van Rijsel werden gebombardeerd. De spoorwegstations te Westrozebeke, Izegem en Kortrijk zijn in de loop van de dag aangevallen; twee ton bommen werden er op geworpen.

De vijandelijke luchtmacht waren in de strijdzone bedrijvig. Vier vijandelijke machines werden neergeschoten en drie in beschadigde toestand tot dalen genoodzaakt. Vijf van onze vliegtoestellen worden vermist.

Londen, 7 oktober. Officieel middagbericht: Er heerste in de loop van de nacht grote artilleriebedrijvigheid aan het gevechtsfront. Wij voerden met succes een inval uit op de vijandelijke stellingen ten zuidoosten van Broodseinde en brachten grote verliezen toe. We maakten 20 gevangenen en veroverden een machinegeweer.

Een aanval, die de vijand ten zuiden van de weg Ieper-Komen ondernam, werden afgeslagen.

Troepen uit Leicestershire voerden met succes een inval uit ten westen van St.-Elooi.

Het weer is buig en veel kouder.

Londen, 7 oktober. Officieel avondbericht: Het weer is stormachtig. Het heeft de hele dag zwaar geregend. Een poging van de vijand om vanochtend vroeg ten zuiden van Reutel vooruit te komen, is gebroken door het vuur van onze artillerie, infanterie en machinegeweren. Tot aan het invallen van de duisternis vanavond heeft de vijand een zwaar versperringsvuur van de artillerie gelegd op het grootste deel van ons front tussen Broodseinde en Hollebeke, maar er volgde geen actie van de infanterie. Op het hele slagfront is

vandaag de wederzijdse artillerieactie aanmerkelijk geweest. Van de rest van het Britse front is niets van belang te melden.

Berlijn, 7 oktober. Officieel: Ten gevolge van regen en wind bleef de gevechtsbedrijvigheid bij nagenoeg alle legers gering. In Vlaanderen op het gevechtsterrein tussen Poelkapelle en Zandvoorde krachtig hindervuur, afgewisseld door hevige vuurvlagen.

Berlijn, 8 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen neemt de vuurstrijd tussen Langemark en Zonnebeke tegen de avond toe.

Berlijn, 8 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: De gevechtsactie in Vlaanderen herleefde gisteren van 's middags tot 's avonds tussen het Houthulsterbos en de weg Ieper-Menen aanmerkelijk. Sterk roffelvuur ging vooraf aan gedeeltelijke aanvallen van de Engelsen, die zich in enkele vakken van het gevechtsfront ontwikkelden. De door de vijand in het vuur gebrachte stormtroepen kwamen nergens vooruit. Door ons afweervuur konden zij niet uit de trechtervelden komen.

Parijs, 7 oktober. Officieel avondbericht. Geen infanterieactie vandaag; het artillerieduel was af en toe hevig in België.

De oorlogstoestand.

De flankomvatting van de Duitse IJzerlinie, als inleiding tot herovering van de Vlaamse kust hebben wij meermaals als het doel van het Britse offensief in Vlaanderen bestempeld. Dit komt ook in de Engelse persbeschouwingen om de hoek kijken, als er op wordt gewezen, dat de ver dragende Britse kanonnen vanuit de nieuwe stellingen Oostende en Zeebrugge kunnen beschieten en dat de Engelsen van de heuvels, die ze nu bezetten, Brugge zo goed kunnen – zien. Nu lag Oostende reeds jaren lang onder het bereik van het ver dragend geschut van de geallieerden. De plaats waar het wederzijdse

front aan de zee kust begint, is niet zo ver van dat plaatsje verwijderd. Het nieuwe is alleen, dat dit nu ook mogelijk is van de boog om leper uit, die daartoe tot nog toe niet voldoende vooruitstak. Het Engelse front begint nu aan de linkerzijde om het Houthulsterbos heen te draaien. Aan deze stelling schijnen de Duitsers zorg te hebben besteed. Ze loopt nu kans om te worden overvleugeld, zegt de Times, en voegt er aan toe: "Het bos zal zeer spoedig voor de Duitsers een uiterst onveilige vooruitspringende hoek vormen." Maar Duitse schrijvers, zoals generaal von Ardenne in het Berliner Tageblatt, die op het bos van Houthulst wijzen, zeggen, dat het weldra voor de Engelsen een lelijke bedreiging in de flank van hun opmars zal worden. Het zijn maar twee manieren, om eenzelfde omstandigheid te bekijken.

Een tweede punt, waar de bladen van beide partijen op wijzen, is dat na het aanbreken van de grote stilstand op het westelijk front, na het begin van de stellingoorlog dus, reeds eenmaal de boog om leper zo groot – ja, zelfs iets groter nog – is geweest dan ze nu weer is. Uit het terrein, dat ze nu strooksgewijs hebben ingenomen, zijn de Engelsen vroeger stukje bij beetje teruggedrongen, en de stellingen, van waaruit zij de 30^e juli hun offensief zijn begonnen, hadden hun ligging nog van na een mislukte poging der Duitsers om leper te nemen. Daarbij hadden zij echter de boog om die stad heel wat platter weten te maken, een aanvankelijk succes, dat op rekening te boeken viel van het onverwachte gebruik van dodelijke gassen. Het is dus voor de tweede keer, dat de boog van leper zijn tegenwoordige vorm heeft, en de Duitsers wijzen daarop, om te betogen, dat dit op zich voor hen nog geen noodlottige gevolgen hoeft te hebben, de Engelsen daarentegen, om te bewijzen, dat de bordjes zijn verhangen, dat het overwicht zo zeer aan hun zijde is, als vroeger aan die van de vijand (al werd dat toen geenszins erkend). Overigens moet het overwicht, behalve verplaatst, ook zijn toegenomen, zal

althans het succes der Britten op de duur beslissender blijken, dan het vroegere succes van de Duitsers in deze streek. Iets beslissends is nog steeds niet gebeurd, en de schitterende verwachtingen, die de Engelse bladen koesteren, hoezeer zij ook op de herhaling van een partieel succes zijn gegrond, zijn steeds nog niet meer dan alleen verwachtingen, die door de feiten nog even goed kunnen worden gelogenstraft als de verwachting der Duitsers, dat het hele offensief zal beperkt blijven tot voorbereiding voor de eigenlijke grote slag, en voor het bereiken van het grote doel in de modder zal blijven steken.

Over de gevechten in Vlaanderen seinde Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Frankrijk gisteren:

Er zijn nog geen berichten ontvangen over verdere tegenaanvallen van de Duitsers sedert de vele kostbare en schier vruchteloze pogingen van vrijdag. Ondertussen versterken en verbeteren de Engelsen voortdurend hun stellingen. Dat de Duitsers geen tegenaanvallen doen en zodoende afwijken van hun gewone tactiek, kan, zegt Reuters correspondent, verklaard worden uit de ontredde, die ongetwijfeld achter de vijandelijke linies heerst. Langs de Duitse verbindingslijnen vinden aanhoudend troepenbewegingen plaats, maar deze zijn vermoedelijk grotendeels een gevolg van de noodzakelijkheid om de gehavende divisies af te lossen.

Het is merkwaardig, hoezeer de vijandelijke aanvoerders er thans op uit zijn, hun manschappen aan te sporen om gevangenen te maken. In buitgemaakte regimentsbevelen wordt beloofd, dat onderofficieren en manschappen, die dat doen, behalve dat zij een beloning in geld zullen krijgen, ook wegens dapperheid voor bevordering zullen voorgedragen worden en de volgende dag voor veertien dagen met verlof mogen gaan. De correspondent gewaagt dan verder van de grote verliezen van de Duitse infanterie. Hij zegt

reden te hebben om aan te nemen, dat bij vijf Duitse divisies veertig bataljons zo zwaar hebben geleden, dat zij enige tijd niet in staat zullen zijn om te vechten.

Bajonetgevechten hebben bij de laatste gevechten ook een grote rol gespeeld. Vele Duitse gevangenen hebben bajonetwonden.

Wolff zegt in een commentaar op de Engelse berichten: Ondanks hun geringe en zuiver plaatselijke successen, die met zulke ontzaglijke offers gekocht zijn, trachten de Engelsen de laatste slag in Vlaanderen als de grootste sedert de slag aan de Marne voor te stellen. Een blik op een landkaart is voldoende, om de volkomen mislukking van de jongste reusachtige inspanning van de Engelsen duidelijk in het oog te laten springen. De hele zogenaamde overwinning die de Engelsen aan hun eigen volk en de wereld willen diets maken, bestaat in de verovering van een strook stuk geroffeld trechterveld en een aantal gevangenen, dat uiterst klein is in verhouding tot de grootte en breedte van de aanval.

9 oktober 1917

Parijs, 8 oktober. Officieel: De geschutslag is in België tamelijk levendig gebleven.

Londen, 8 oktober. Officieel: Nadat de vijand gisteren tegen het vallen van de avond een zwaar spervuur op ons front tussen Hollebeke en Broodseinde had gelegd, ontspoon zich een aanval van de infanterie tegen onze stellingen ten oosten van het Polygoonbos. Ons vuur sloeg de aanval af. Enkele gevangenen bleven in handen van de Britten.

Londen, 8 oktober. Officieel avondbericht. Artilleriebedrijvigheid in België.

Berlijn, 8 oktober. Officieel avondbericht: Alleen aan het Vlaamse front vuurstrijd van wisselende kracht.

De oorlogstoestand.

De worstelstrijd in Vlaanderen is stellig nog ver van de beslissing en men leeft thans in afwachting van het ogenblik, dat een nieuwe infanteriestrijd de ontwikkeling van de slag weer een stap verder zal brengen. Beide partijen maken gewag van kleine voorwaartse bewegingen van de tegenstander, die niet tot ontwikkeling kwamen, laat staan tot enig succes voerden. De artilleriestrijd blijft fel.

10 oktober 1917

Parijs, 9 oktober. Officieel: In België hebben de Fransen vanochtend om half zes, samen met het Britse leger, de Duitse stellingen bezuiden het bos van Houthulst, tussen Draaibank en Wijdendrift, aangevallen. De strijd duurt voort en ontwikkelt zich gunstig voor de Fransen.

Londen, 8 oktober. Officieel bericht: Heel de dag is het blijven stormen en stortregenen. Op het slagfront van Ieper is het geschut over en weer heel de dag in touw geweest.

Van het overige front der Britten valt niets belangrijks te melden.

De zevende was het eventjes mooi weer, vóór de zware regen, die nagenoeg de ganse dag neer plaste. In die tussentijd hebben de Britse artillerie- en bombardeervliegtuigen zich geducht geweed. Ze wierpen meer dan twee en een halve ton ontplofbare stoffen op de spoorwegstations Staden en Kortrijk alsmede op andere doelen.

De vijand toonde zich in de buurt van het onlangs door de Britten gewonnen terrein erg bedrijvige en viel hun bombardeertoestellen

krachtig aan. Twee vijandelijke vliegtuigen werden geveld, drie stuurloos naar beneden gedreven. Een Brits is zoek.

Londen, 9 oktober. Officieel: Vanochtend om tien minuten voor half zes hebben de Britten opnieuw over een breed front ten noordoosten en ten oosten van Ieper samen met de bondgenoten links van hen een grote aanval gedaan. De rapporten tonen aan, dat op alle stukken van het front bevredigende vooruitgang is gemaakt.

Het weer blijft stormachtig.

Berlijn, 9 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht. De artillerie was in Vlaanderen in weerwil van het stormachtige en regenachtige weer geducht tussen het bos van Houthulst en Zandvoorde. 's Avonds vatte de vijand de uitwerking daarvan in felle stoten vuur tegen op zichzelf staande sectoren samen. Na een onrustige nacht steeg de werkzaamheid van het geschut aan het hele front tot roffelvuur. Aan weerskanten van de spoorweg Staden-Boezinge en ten noorden van de weg van Menen naar Ieper trok de Engelse infanterie ten aanval. De strijd is nog aan de gang.

Londen, 9 oktober. Officieel avondbericht: Gisterenmiddag en – avond regende het aanhoudend, waardoor het terrein zeer doorweekt werd en zeer moeilijk werd voor de opmars van troepen. Ondanks het stormachtige weer en de doorweekte toestand van de bodem slaagden onze troepen er in vanochtend om 5 uur 20, in samenwerking met de Fransen op onze linkervleugel, een aanval te doen, die zeer geslaagde uitkomsten had.

Het front van de aanval strekte zich uit van een punt ten zuidoosten van Broodseinde tot aan de St. Jansbeek, 1600 meter ten noordoosten van Bikschote.

Op de uiterste rechtereulegel rukten de Australische troepen op over de kam van de rug ten oosten en ten noordoosten van Broodseinde en veroverden al hun gestelde doelen.

Op de rechtereulegel rukte een territoriale divisie, waarvan Manchester-, East Lancashire- en Lancashire fuseliersregimenten deel uitmaakten, 1600 meter ver langs de rug naar het noorden in de richting van Passendale en veroverde eveneens, onder zeer vermoeiende en moeilijke omstandigheden, met grote dapperheid al haar doelen.

In het centrum tussen de hoofdruug en Poelkapelle werd een aanmerkelijke voortgang gemaakt, waarbij vele versterkte boerderijen en gebetonneerde redoutes werden ingenomen.

Aan de linkereulegel van het centrum voltooiden wij de verovering van Poelkapelle.

Op de uiterste linkereulegel van het Engelse aanvalspunt namen Engelse, Welse en Ierse troepen en de garde al hun doelen en bereikten de zoom van het bos van Houthulst.

Op onze linkereulegel trokken de Fransen de Broenbeek over, die buiten haar oevers getreden was, en bereikten eveneens de zoom van het bos van Houthulst, waarbij ze al hun doelen namen, waaronder verscheidene gehuchten en vele versterkte plaatsen.

Meer dan duizend gevangenen zijn al de verzamelposten gepasseerd.

Parijs, 9 oktober. Officieel avondbericht: Na de Broenbeek overgetrokken te zijn, hebben de Fransen de vijandelijke verdedigingswerken over een front van 2500 meter en een gemiddelde diepte van 2 km genomen, met de dorpen St.-Jan,

Mangelare, Veldhoek en tal van boerderijen en blokhuizen. Ze bereikten de zuidelijke zoom van Houthulst.

Er zijn 300 man, onder wie 12 officieren, gevangen genomen.

Berlijn, 9 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen ontwikkelde zich, uit gevechten in de ochtend, een slag, die tussen Draaibank (ten noordoosten van Bikschote) en Geluveld, over een front van 18 km nog voortduurt.

Ondanks herhaalde stormlopen beperkte de terreinwinst van de vijand zich, volgens de tot dusver ingekomen berichten, tot een smalle strook tussen Draaibank en Poelkapelle, voor de rest werden de aanvallen afgeslagen.

Verder niets van betekenis.

Berlijn, 10 oktober. Officieel. Legergroep Rupprecht: Op het slagveld in Vlaanderen trokken gisteren naast elf Engelse divisies weer Franse troepen ten strijde.

De geweldige krachtsinspanning van de twee verbonden Westerse mogendheden putte zich in een worsteling, die de hele dag duurde, uit op de standvastigheid van onze strijders in Vlaanderen.

De 's ochtends na sterk roffelvuur begonnen aanvallen vormden de inleiding tot een slag, die zich, terwijl de hevige artilleriestrijd onafgebroken voortduurde, tot diep in de nacht op bijna 20 km breedte op het trechterveld van ten oosten van Bikschote tot Geluveld afspeelde.

De vijanden wierpen steeds nieuwe strijdkrachten in het gevecht, die herhaaldelijk, op sommige plaatsen tot zesmaal toe, tegen onze linie storm liepen.

Ten zuiden van het bos van Houthulst won de vijand bij Draaibank, Mangelare, Veldhoek en aan het station van Poelkapelle ongeveer 1500 meter terrein, tot hem de tegenstoot van onze reserves trof en zijn aanvankelijk succes beperkte. Van Poelkapelle tot ten zuiden van Geluveld hebben onze dappere troepen de gevechtlinie stevig in handen. Herhaalde aanvallen tegen dit 13 km brede front zijn alle met de zwaarste verliezen gefnuikt.

De oorlogstoestand.

We hebben niet lang behoeven te wachten op berichten van een nieuwe infanteriestrijd, die de ontwikkeling van de slag in Vlaanderen weer een stap verder zou brengen.

Het heeft niet eens een week geduurd. We waren in de laatste tijd gewoon geworden, dat iedere donderdag de geallieerden een eindje vooruit bracht. Nu is het al op dinsdag gebeurd. Een versnelling van het tempo, die ten gunste van de geallieerden mag geboekt worden.

De Fransen, die aan de linkerkzijde van de Engelsen staan, en lange tijd rust hadden genoten, hebben ditmaal weer een belangrijk aandeel in de strijd en een nog belangrijker aandeel in het succes gehad.

Na de aanval van vorige donderdag, toen de Britten de boog om leper tussen Poelkapelle en Reutel weer een kilometer hadden vooruit gebracht, werd bij de nabespreking in de kranten van beide zijden het bos van Houthulst genoemd als een sterke stelling.

Die stelling loopt nu hard kans te worden omvat, zegden de Engelse kranten. Ze wordt nu een lelijke belemmering in de flank van de Engelse opmars, zegden de Duitse kranten. Ten zuidwesten van het bos (aan weerskanten van Bikschote) waren het de Fransen, die de linie der bondgenoten bezetten. Voor hun linie liggen de St.-Jansbeek

en de Broenbeek. Deze beekjes, die door de zware regens buiten hun oevers waren getreden, zijn de Fransen overgestoken; ze hebben de dorpjes Mangelare en Veldhoek bezet en zijn aldus tot aan de zoom van het bos van Houthulst genaderd. Vlak aan hun rechterzijde brachten Engelse troepen het ongeveer even ver.

Verderop, waar alleen Britse troepen vochten, was de vooruitgang minder aanzienlijk. Wellicht hadden de aanvallen op dit frontgedeelte ook voornamelijk ten doel, de hoofdopmars in de richting van het Houthulsterbos een flanksteun te verlenen. In Poelkapelle waren de Britten de vorige donderdag reeds tot voorbij de kerk gevorderd, ze kregen nu het hele dorp in hun bezit. Ten zuiden van Poelkapelle beperkt zich Haig in zijn aanduiding van de uitgestrektheid der vooruitgang tot de enigszins vage mededeling, dat vele versterkte boerderijen en gebetonnerde blokhuisen werden genomen. In de richting van Passendale wordt de vooruitgang evenwel op 1600 meter gesteld, welke vooruitgang evenwel niet loodrecht op de frontlinie gericht was, maar schuin naar het noorden, langs de heuvelrug, waarop de Stroombeek ontspringt. Ten noorden van Broodseinde, welk gehucht ze op 6 oktober bijna hadden bereikt, marcheerden Australiërs over de heuvelrug. Ten zuiden van Broodseinde onderging de toestand geen verdere wijziging van betekenis.

Dit alles samenvattend, kan men zeggen, dat de geallieerden in Vlaanderen, na een kortere gevechtspauze dan gewoonlijk, een grotere vooruitgang dan gewoonlijk hebben gemaakt, en wel voornamelijk aan het noordelijk gedeelte van de boog van Ieper.

Waar nu de geallieerden reeds de zuidelijke rand van het bos van Houthulst hebben bereikt, is het duidelijk, hoezeer nu reeds de Duitse stellingen Nieuwpoort-Diksmuide, die het bezit van de Vlaamse kust dekken, in de flank worden bedreigd, en hoe de stelling

voor de geallieerden steeds gunstiger wordt voor een beslissende onderneming tegen het Duitse kustgebied.

Het nieuwe offensief van de Fransen en Engelsen in Vlaanderen.

Reuters correspondent aan het Franse front in Vlaanderen seinde gisteren, dat de Duitsers enkele van hun zwaarste kanonnen al uit het bos van Houthulst weghalen.

De correspondent van Reuter bij het Engelse front in Frankrijk meldde gisteren de volgende bijzonderheden:

Vanochtend bij het aanbreken van de dag hebben de Engelsen en de Australiërs de vijand weer aangevallen langs de hoogterug in Vlaanderen en hem teruggedreven, op enkele plaatsen over een afstand van ongeveer 1000 meter.

De slag strekte zich meer naar het noorden uit dan bij de drie vorige operaties, die sedert 20 september ondernomen zijn, daar de Fransen nu aan onze linkervleugel vochten.

Het weer was zo slecht als het maar kon zijn. Gisteravond waaide er een storm en goot het van de regen, maar voor middernacht braken de wolken en zag men het licht van de sterren. In de vroege ochtenduren was het vrij helder, zodat de troepen onder veel gunstiger omstandigheden naar hun uitgangspunten gebracht konden worden dan zich had laten aanzien.

Het is duidelijk dat de Duitsers door onze aanval verrast waren. Ze hadden nauwelijks kunnen verwachten, dat wij onder zulke omstandigheden een opmars zouden beproeven. Zij zelf hadden een tegenaanval geprobeerd tegen een punt, dat zij blijkbaar als een zwakke schakel van ons front beschouwden, het vak om Reutel heen. Gisterenmiddag meldden vliegers, dat colonnes langs de weg van

Menen trokken en de vijandelijke artillerie richtte een zwaar spervuur op dit gedeelte van onze linie. Onze artillerie nam echter de weg onder vuur en begon zulk een verpletterend bombardement, dat de poging met zware verliezen voor de vijand gefnuikt werd.

De Duitsers werden bij onze aanval overrompeld. De gevangenen komen er rond voor uit, dat de mogelijkheid van een aanval bij zulk weer en bij zulk een terreingesteldheid hun niet de minste zorg had gebaard. Hoe weinig de vijand verwacht had, zo rauw opgeschrikt te worden, bewijst het feit, dat twee van de divisies, die bij onze aanval de spits moesten afbijten, kort tevoren om 3 uur 's ochtends andere troepen hadden afgelost. Men kan zich makkelijk indenken, welke ontredding de aanval teweegbracht onder deze troepen, die nog in het geheel niet vertrouwd waren met hun omgeving en nog zo moe als een hond waren van hun lange mars naar de stelling.

Onder de gevangenen zijn manschappen van de 193^e divisie, die pas van het Russische front waren gekomen en hartelijk wensten, dat ze daar terug waren. Dit is de derde divisie uit het oosten, die in de laatste vijf dagen buiten gevecht gesteld is.

Om twee uur vanmiddag kwam bericht, dat de Adlerhoeve en de brouwerij van Poelkapelle, twee plaatsen, die moeite hadden gegeven, door ons ingenomen waren.

Draadversperringen en water veroorzaakten aanmerkelijke vertraging op een plaats, die the Waterfields genoemd wordt, maar volgens de laatste berichten hadden onze onvermoeibare troepen die hindernissen overwonnen.

De toestand bij het kasteel Polderhoek is nog niet duidelijk. Blijkbaar hebben onze manschappen zich om dat kasteel heen ingegraven en

is het alleen de vraag, hoelang de machinegeweren van de vijand het nog uit kunnen houden.

Onze verliezen zijn licht en het aantal gevangenen zal ongetwijfeld in de vier cijfers lopen. Het is, zo besluit de correspondent, werkelijk een grote dag geweest en de vlakten van België strekken zich nu aan onze voeten uit, meer dan ooit sedert de donkere dagen van 1914 het geval is geweest.

In een ander telegram meldt Reuters correspondent nog, dat er aanwijzingen zijn, dat het succes van de Engelse methoden bij het innemen van nieuwe vorm van wisselende, zich in de diepte uitstreckende verdedigingswerken grote ontsteltenis onder de Duitsers heeft verwekt. De Engelsen bemerkten gisterochtend, dat de vijand zijn front veel sterker bezet hield dan bij enige voorafgaande slag. Men maakt daaruit op, dat de Duitsers terugkeren tot hun vroegere verdedigingstactiek, om zich liever op levende strijdkrachten dan op gebetonneerde stellingen te verlaten. Op sommige plaatsen werd dan ook hevige tegenstand geboden.

De Duitse draadloze berichten, vervolgt Reuters correspondent, zullen er wel een ophef van maken, dat wij er weer niet in geslaagd zijn, om Geluveld te nemen. Voor zover ik weet, vallen wij het niet aan en heeft die plaats geen bijzonder belang voor ons. Anders hadden wij haar al lang kunnen nemen. Volgens de allerlaatste berichten, doen de Duitsers een zware tegenaanval aan weerszijden van de spoorweg Ieper-Roeselare, maar de onzen schijnen volkomen tevreden met de toestand.

Reuter (bijzondere dienst) zendt ons eindelijk nog een uitvoerig bericht van zijn correspondent aan het Franse front in Vlaanderen:

Het Franse leger, onder bevel van generaal Anthoine, dat de linkervleugel van de gecombineerde legermacht in Vlaanderen vormde, heeft vanochtend in samenwerking met de Engelse legers in de richting van Mangelare en het bos van Houthulst een aanval gedaan.

De Fransen kwamen uit hun met water gevulde granaattrechters op de westelijke oever van de Broenbeek en staken die even voor vijf uur in de ochtend over. Vastberaden zwoegden zij voort door een moeras, waarbij zij de Duitsers, al oprukkend naar de eerste linie van hun doelen, voor zich uit dreven. Ze bereikten die eerste linie met geringe verliezen in iets meer dan twee uur.

Tegen acht uur kwam bericht, dat de Fransen in het bezit waren van de Gambettahoeve, vlak ten zuiden van Mangelare, en van de Victoriahoeve op het punt waar de Corverbeek in de St.-Jansbeek vloeit.

Op de uiterste linkervleugel was het dorp Draaibank in onze handen en de hoofdpmars tussen de Corverbeek en Mangelare duurde voort. Driehonderd gevangenen, twee kanonnen en vier machinegeweren werden in de eerste uren van hun aanval door de Fransen genomen.

Tegen elf uur nam de Franse infanterie Mangelare en ging dat voorbij, en op het ogenblik, dat ik sein, is ze binnen een afstand van 1000 yards van het bos van Houthulst op haar rechterflank, waar ze in voeling met de Engelse troepen oprukte, en op ongeveer dezelfde afstand van dat bos langs de Corverbeek op haar linkerflank.

De toestand van de Duitsers in dat bos moet blijkbaar bijzonder onbehaaglijk geworden zijn. Dit uitgestrekte warnet van bomen, prikkeldraad en schuilplaatsen, dat van noord tot zuid ruim 1 km en

van het westen naar het oosten 5600 meter uitgestrekt is, is het voornaamste Duitse artilleriecentrum aan dit front. Het staat al onder het vuur van generaal Anthoine's prachtige artillerie en de druk, die de Engelsen bij hun opmars van hun front in oostelijke richting er tegen uitoefenen, heeft de Duitsers al voldoende verontrust, om hen te bewegen er een gedeelte van hun artillerie, met name de zwaarste stukken, uit weg te halen. Er staan echter nog genoeg batterijen in het bos, om het tot een zeer ernstige hinderpaal te maken. De vijand is er ongetwijfeld op voorbereid, om geduchte tegenstand te bieden, alvorens een stelling van zo groot belang te ontruimen, waaraan hij zoveel tijd en werk verdaan heeft.

Maar daar aan de andere kant de Engelsen uit de stellingen, die zij gisteravond te Poelkapelle bezet hielden, over het achterste gedeelte van het bos en de wegen, die er van het oosten af heen leiden, konden uitzien, en daar de Fransen nu nauwelijks 1000 yards van de westzijde van het bos af staan en er een ontzaglijk aantal kanonnen tegen in stelling gebracht zijn, moeten de Duitsers in het bos zich wel benard voelen.

In een later telegram meldt dezelfde correspondent: De prachtige uitkomsten van heden zijn onder de allermoeilijkste omstandigheden verkregen.

Generaal Anthoine's wonderbaarlijke artillerie, die het hem mogelijk maakte op 31 juli en 16 september op te rukken met een verlies van onderscheidenlijk 260 en 300 man, had ditmaal haar voorbereiding in drie dagen voltooid, waarop het weer aldoor ongunstig en gedurende het grootste gedeelte van de tijd onstuimig was.

Het terrein was drijfnat van de jongste regens. Hoe de manschappen de nacht voor de aanval doorbrachten in met water gevulde trechters, tot op de huid doorweekt, met een felle wind boven hun

hoofd gierend, terwijl de vijand alles deed wat hij kon, om het nog onaangener voor hen te maken, spot elke beschrijving. Gelukkig was het antwoord van de vijandelijke artillerie zwakker dan men zou verwacht hebben.

Maandagochtend deden onze vliegers, ondanks de wind, goed werk, maar tegen drie uur 's middags werd de regen zo aanhoudend, dat alle waarneming voor de rest van de dag onmogelijk werd. De Franse kanonnen zetten hun werk in het halve donker voort. Niettemin duurde het bombardement tot in de avond voort met een geweld, dat de Duitsers gewaarschuwd moet hebben voor wat er komen zou. Hun antwoord was echter, zoals gezegd, zwak en het vuur werd blijkbaar slecht geleid.

Generaal Anthoine heeft van de eigenaardigheden van het terrein zoveel mogelijk partij getrokken. Terwijl hij zijn linkerflank dekte door de moerassige strook tussen het IJzerkanaal en de weg van Diksmuide naar Lizerne, heeft hij in drie achtereenvolgende opmarsen zijn front tot dicht bij het bos van Houthulst met fenomenaal geringe verliezen vooruit gebracht. Hij heeft zorg gedragen, dat er aldoor tussen zijn linkerflank en het terrein voor een mogelijke tegenaanval van de vijand een strook onbegaanbaar terrein lag (zoals vandaag bijvoorbeeld de Corverbeek) en heeft elke opmars (op 31 juli, 16 september en 9 oktober) voorbereid door een bombardement, dat het de Duitsers onmogelijk maakte krachtige tegenstand te bieden. Het is een feit van betekenis dat het Duitse stelsel van echelons in de diepte om onze aanvallen af te weren, tot dusver schipbreuk heeft geleden.

Times en Daily News vernemen nog uit het Engelse hoofdkwartier: De 227^e Duitse divisie schijnt over een breed gedeelte van het front verstrooid te zijn, want op verschillende plaatsen heeft men tot haar

behorende manschappen gevangen genomen. Deze divisie was pas uit de streek van Reims overgebracht.

Bovendien zijn, zoals reeds gemeld is, drie divisies, die uit het oosten gekomen waren, in de laatste dagen door de Duitsers in gevecht gebracht. Het ziet er naar uit, of het Vlaamse front het geliefkoosde winterkwartier voor de troepen van alle Duitse fronten wordt.

11 oktober 1917

Parijs, 10 oktober. Officieel: In België hebben de Fransen hun vooruitgang ten oosten van Draaibank scherper aanzettend, zich van de hoeve Papegoed meester gemaakt. Ze maakten een veertigtal gevangenen. Bij het nieuwe front van de Fransen louter bedrijvigheid van Duitse patrouilles.

Parijs, 10 oktober. Officieel avondbericht. Wij versterken onze in België ingenomen stellingen. Sedert gisterochtend zijn 400 man gevangen genomen. De Duitsers deden een hevige aanval ten noorden van het Chaumbos en kregen voet op sommige punten van onze vooruitgeschoven linie. Ons geschut bracht de vijandelijke elementen tot staan.

Londen, 10 oktober. Officieel: De vijand deed gisteravond verscheidene tegenaanvallen in de nabijheid van de spoorweg Ieper-Staden, die alle werden afgeslagen. Ten zuiden van de spoorweg echter, op een front van ongeveer 2000 meter, werden onze vooruitgeschoven troepen over een korte afstand teruggedrongen. Andere aanvallen, die tijdens de strijd van gisteren noordwaarts van Broodseinde door de vijand werden ondernomen, werden met verliezen afgeslagen.

Berlijn, 10 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen wisselende vuursterkte in het Chaumbos.

Havre, 10 oktober. De regering heeft een verklaring gericht tot de beampten der spoorwegen, marine, post en telegrafie, welke sedert de slag aan de IJzer in de vuurzone werken, waarin zij haar voldoening uitspreekt over de waardige en heldhaftige houding, die deze lieden voortdurend hebben betoond.

Men meldde ons gisteren uit Oostburg:

Sedert dinsdagmiddag hoort men terug kanongebulder van het westelijk front, dat in de avond van 4 dezer voortdurend in hevigheid aanzwol. De hele nacht door werd er geschoten tot in de ochtend van de 10^e om elf uur ongeveer de geschutstrijd enigszins begon te luwen, tegen de middag hoorde men nu en dan nog schieten. Uit het schieten zou men opmaken dat het heel wat dichterbij is gekomen.

Reuters correspondent uit het Britse hoofdkwartier meldde gisteren: de hevige strijd duurde gistermiddag en –avond op het grootste gedeelte van ons nieuw slagfront in Vlaanderen voort. Terwijl wij onze terreinwinst over het grootste deel van het front ten volle behielden, moesten wij hier en daar, onder de druk der herhaalde tegenaanvallen op onze uitgeputte troepen, ofwel tengevolge van het verkapte machinegeweevuur, dat op sommige punten zeer hevig was, wijken. Met deze loop van zaken zal rekening worden gehouden. Intussen geloof ik dat het juist is om te zeggen, dat wij alle tactische voordelen van onze overwinning van gisteren handhaafden.

De voornaamste Duitse aanvallen waren gericht op ons nieuw front langs de spoorweg ten zuiden van het Houthulsterbos. Steeds weer wierp de vijand zijn reserves in massaformatie in de strijd, doch steeds weer werd zij door ons geschut, geweer- en machinegeweevuur teruggeworpen.

In een mededeling van Reuters correspondent aan het Franse front wordt o.a. gezegd, dat uit de jongste gevechten in Vlaanderen twee dingen duidelijk zijn geworden: dat het stelsel der echelons ondoeltreffend is gebleken en dat de laatste keuze van de Duitse legeraanvoering, nl. het vervangen van de platgeschoten loopgravenlinies door voorbereidende linies van granaattrechters, die, naar algemeen wordt erkend, na een krachtige geschutvoorbereiding zo goed als geen schuilplaats bieden, eveneens heeft bewezen een teleurstelling te zijn. Het is juist dat het veel moeilijker is om een doeltreffend vuur te verzekeren op trechterstellingen, daar deze zoveel moeilijker door het maken van foto's of uit de lucht waar te nemen zijn. Doch thans is gebleken, dat deze stellingen onder ons vuur niet houdbaar zijn.

Havas vestigt er ook de aandacht op, dat drie Franse divisies slechts vijf dagen na hun laatste overwinning ten steun van het Britse leger bij het Houthulsterbos weer tot een aanval zijn overgegaan. Afgescheiden van de gevangenen namen ze twee kanonnen, vier machinegeweren en een fikse buit aan ander oorlogstuig. De Fransen leden buitengewoon geringe verliezen. Bij het offensief van 31 juli werden er maar 261, bij dat van 16 augustus 330 man voor een terreinwinst tot vijf km diepte buiten gevecht gesteld. Het bewijs is geleverd, dat de Duitsers op zijn minst tien van hun beste divisies hebben verspeeld.

In het verwoeste stadje Ieper bevonden zich, bedolven onder het puin der stukgeschoten woonhuizen en fabrieken, verscheidene machines en mechanische voorwerpen, welke nog waarde vertegenwoordigden. De Belgische genie is er in geslaagd, na zes maanden arbeid, talrijke voorwerpen van waarde uit het puin te voorschijn te halen. Aanvankelijk kon dit uiterst gevaarlijk werk slechts bij dag geschieden, bijna onder het oog van de vijand, die de stad met grote hevigheid beschoot.

Een tiental geniesoldaten, bijgestaan door een twintigtal man der hulptroepen, hebben het werk verricht, waarbij slechts een van hen werd gewond. Onder de voornaamste werktuigen, die langzaam maar gestaag naar de Belgische linie zijn gesleept, bevinden zich: een stoommachine van 250 pk, twee stoomketels van 15 ton elk, een boormachine van 7 ton; verder 40 ton koper, 70 ton lood en 100 ton ijzer, die in 50 wagons naar de Belgische munitie-instellingen zijn vervoerd. Ten einde met de rechten van de eigenaars zoveel mogelijk rekening te houden, is het grote materiaal nauwkeurig uitgezocht en ingeboekt, voor dat het over de militaire fabrieken werd verdeeld.

De waarde van hetgeen op die wijze is gered, wordt op meer dan één miljoen geschat.

Londen, 10 oktober. Officieel avondbericht: In de loop van de dag hebben aanvallen van de vijand op onze nieuwe stellingen in de buurt van de spoorweg Ieper-Staden tot plaatselijke gevechten geleid, zonder dat enige wezenlijke verandering in de toestand ontstond.

Er werden geen verdere tegenaanvallen ondernomen door de vijand; onze troepen op het gevechtsfront hebben zich in de gisteren veroverde stellingen ingericht, in weerwil van de slechte toestand, waarin het terrein verkeerde.

De wederzijdse artillerieactie duurde voort.

Het aantal door ons gisteren gevangen gemaakten, dat tot dusver is gerapporteerd, bedraagt 2038, onder wie 29 officieren. De 400 door de Fransen gevangen gemaakten in dit aantal begrepen.

Wij veroverden eveneens enige veldkanonnen en een aantal machinegeweren en loopgraafmortieren.

Londen, 10 oktober. Officiële mededeling over de luchtgevechten.

De 9^e dezer werd er weinig gevlogen, behalve aan het gevechtsfront, waar onze vliegers druk in actie waren, ondanks de krachtige stormwind en de dichte wolken. De nieuwe batterijstellingen werden door onze vliegers aangewezen aan de artillerie, die ze onder vuur nam.

De vliegers bleven de hele dag in contact met de infanterie en bestookten vijandelijke troepen met machinegeweren.

Er werd echter overdag een ton bommen geworpen op Staden en 's nachts nog twee op de stations van Roeselare, Kortrijk, Menen en Ledegem. Een vijandelijke trein werd getroffen, hetgeen een aantal ontploffingen ten gevolge had.

In luchtgevechten werden vier Duitse machines neergeschoten en twee andere omlaag gedreven . Twee van onze vliegtuigen worden vermist.

Londen, 11 oktober. Officieel middagbericht: Zware regens gisteravond. De vijandelijke artillerie heeft vannacht weer ten westen van Passendale grote bedrijvigheid aan de dag gelegd. Anders niets van belang te melden.

Berlijn, 10 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen wisselende vuurwerkzaamheid.

Berlijn, 11 oktober. Officieel. Legergroep Rupprecht: In het Vlaamse kustvak en tussen de Blankaart en Poelkapelle steeg de artilleriestrijd 's namiddags tot grote hevigheid.

Bij Draaibank vielen de Fransen opnieuw aan, zonder succes te behalen.

Op de gevechtsterreinen ten oosten van Ieper was het vuurduel sterk, maar de Engelsen vielen niet aan.

Bij de luchtslag die zich 's avonds over Zonnebeke en Zandvoorde ontwikkelde, waaraan ongeveer 80 vliegtuigen deelnamen, werden 3 vijandelijke vliegers neergeschoten.

Reuters bijzondere correspondent bij het Engelse leger in Frankrijk seint nog de volgende bijzonderheden over de jongste slag in Vlaanderen:

De Engelse troepen hadden enige dagen voor de aanval buiten de bouwvallen van Reutel gezeten, welke plaats zij voor de Duitsers onhoudbaar hadden gemaakt. Ze trokken dientengevolge de plaats met heel weinig tegenstand door, maar op het kerkhof stootten zij op een talrijke vijandelijke afdeling met machinegeweren en hier werd vrij hard gevochten. Op sommige plaatsen ging men dwars door een slijkerige woestij, waar men geen Duitsers zag, maar daarna struikelden de Engelsen dikwijls plotseling over een met modderige takken aan het gezicht onttrokken loopgraaf, waaruit een scherp salvo kwam. Men stuitte op veel machinegeweevuur van die aard uit verborgen stellingen en uit boomstompen. Inderdaad gaf het machinegeweevuur dinsdag de meeste moeilijkheid, niet zozeer omdat het zwaarder was dan bij vroegere gelegenheden als wel, omdat wij gedwongen waren langzaam op te rukken, waardoor de vijand gunstiger kansen kreeg.

Op één plaats kwamen onze troepen te staan tegenover de 16e divisie, welke uit Rijnlanders bestaat en die een tijd lang aan de kust had uitgerust. Het zijn stoere, verse troepen. Maar het was de oude geschiedenis: het slechte weer en de modder waren, gelijk aan de Somme, de ernstigste vijanden.

De gevechten in en om Poelkapelle zijn, naar gemeld wordt, zeer hevig geweest. Ofschoon ik geen stellige bevestiging van mijn inlichtingen kan krijgen, heb ik vernomen, dat onze manschappen recht in Passendale doordrongen en die plaats, na de weinige Duitsers, die zij er vonden, verdreven te hebben, zelfs voorbij kwamen. Daar echter het Engelse spervuur vervolgens naar achter toe verplaatst en op dat dorp gericht werd, moesten de Engelsen weer terug.

12 oktober 1917

Londen, 11 oktober. De admiraliteit deelt mede: gedurende de laatste 24 uur (9 oktober) hebben onze marinevliegers patrouillevluchten uitgevoerd, waarbij de vijandelijke loopgraven met machinegeweren werden bestookt. Een van onze vliegers, die door het afweergeschut hevig werd beschoten, daalde, viel de bezetting aan, verspreidde deze en bracht het kanon tot zwijgen.

In de vroege ochtend van 10 oktober zijn de volgende doelen overvloedig met bommen bestrooid: spoorwegknooppunten en treinen bij Torhout en Lichtervelde. Alle toestellen keerden onverlet terug.

Londen, 12 oktober. Officieel: Wij hebben vanochtend om 5 uur 25 op een front van ongeveer 6 mijl ten noordoosten van Ieper een aanval gedaan.

Men meldt dat onze troepen bevredigende voortgang maken.

Vannacht heeft het zwaar geregend.

Berlijn, 12 oktober. Officieel. Legergroep Rupprecht: Gisteren beperkte de bedrijvigheid van de artillerie zich in Vlaanderen tot een krachtig vuurgevecht in het kustvak en bij het Houthulsterbos.

Gedurende de nacht werd kracht vuur gericht op het gevechtsterrein van de Leie tot aan de weg Menen-Ieper. Het steeg vanochtend plotseling tot roffelvuur.

In brede vakken zijn daarna nieuwe aanvallen van de vijand begonnen.

De oorlogstoestand.

In Vlaanderen hebben nu de Engelsen sedert 31 juli reeds tien keer, drie keer met en zeven keer zonder de Fransen, aangevallen. Alle tien die aanvallen hebben hen enige terreinwinst bezorgd en de pauzes tussen de opeenvolgende stoten zijn telkens verkort.

In Duitsland maakt men zich daarover ogenschijnlijk niet ongerust. Hoe men daar de zaak beschouwd wenst te zien, wordt gekenschetst door het volgende commentaar van Wolff op de jongste vooruitgang der bondgenoten.

“Ook deze nieuwe dag van grote gevechten met Engelse en Franse troepenmassa’s eindigde met een volslagen mislukking en bewees terug, gelijk de negen voorafgaande grote gevechtsdagen aan het front in Vlaanderen, dat ook het grootste verbruik aan mensen en materieel en ook het grootste overwicht in dat opzicht niets (!) tegen het weerstandsvermogen van het heldhaftige Duitse leger in Vlaanderen kunnen. Aan alle tien de aanvallen op het Vlaamse front is elk strategisch succes onthouden gebleven, en de tactiek van murw beuken van de entente treft de Engelsen en Fransen meer aan hun eigen huid dan de Duitsers.”

Nu, dat er nog geen strategisch resultaat is bereikt, zal niemand met grond kunnen tegenspreken. Niemand kan met zekerheid zeggen, dat het ooit zal worden bereikt. Maar er zijn toch stellig een aaneengeschakelde reeks van tactische voordelen bevochten, die bij

elkaar de voorwaarden voor het behalen van een strategisch resultaat heel wat beter hebben gemaakt. Dit feit ontkent generaal von Ardenne, de militaire medewerker van het Berliners Tageblatt, ook niet. Hij ziet niet over het hoofd, dat de Engelsen wat bereikt hebben. Hij erkent, dat zij de terreinverhevenheid tussen Poelkapelle en Zonnebeke hebben bezet, die "een iets vrijer uitzicht naar het oosten geeft over de met talloze gehuchten bestrooide vlakte." Maar het moment, waarop de geallieerden zouden kunnen omzwenken, om de Duitse kustverdediging in de rug te vallen, is, volgens de generaal, nog lang niet aangebroken. Dat zal pas zo zijn, meent hij, als Roeselare en Torhout zijn bereikt. Roeselare ligt nog 12, Torhout 20 kilometer van de plaats, waar de Engelsen staan.

Zo schreef majoor Moraht na de aanval van dinsdag. Maar nu, vandaag, is zijn opgave alweer door de gebeurtenissen achterhaald. Want vanochtend vroeg hebben de Engelsen alweer hun elfde aanval gedaan (de tussenpauze is ditmaal slechts twee dagen geweest, dus korter dan ooit) en wel juist in de richting Passendale-Roeselare, zodat de afstand tot laatstgenoemde plaats, welke aan von Ardenne enige gerustheid gaf, al weer verkleind zal zijn. Als dat zo doorgaat kan het strategisch succes op de duur niet uitblijven.

Generaal Maurice heeft in een onderhoud met Reuter zijn mening over de strijd in Vlaanderen gezegd. Hij verklaarde, dat de vooruitgang van de Britse troepen vorige dinsdag tengevolge van het ongunstige weer niet zo groot was als de week ervoor. De omstandigheden kwamen dinsdag vrijwel overeen met die van augustus, toen het weer ook slecht was, met dit verschil echter, dat de Engelsen thans goed vooruit kwamen op de heuvelrug en slechts in de kom, waar de modder te diep was, bleven steken.

Toch hebben wij – ging Maurice verder – alle reden om tevreden te zijn over de slag van dinsdag. Wij hebben belangrijke vorderingen op de voornaamste heuvelrug gemaakt en zijn uit het laagland geraakt.

Naar aanleiding van majoor Morahts veronderstelling, dat de Engelsen sinds 20 september een half miljoen man verloren hebben zegde Maurice, dat nog niet de helft van dit aantal aan de slag heeft deelgenomen. In tegenstelling met de Duitsers publiceren wij al onze verliezen, en sinds 1 januari bedragen deze op alle gevechtsterreinen geen half miljoen man.

Even belachelijk als de schatting van onze verliezen, zijn de pogingen van de Duitse propaganda, om onze oogmerken veel groter voor te stellen dan ze werkelijk zijn.

Sinds de Duitsers hebben ervaren, dat wij in de Sommeslag hun verliezen nauwkeurig konden schatten, hebben zij onmiddellijk de uitvoer van hun verlieslijsten verboden, hetgeen bewijst, dat onze schattingen niet ver van de waarheid waren. Maurice wilde geen cijfers geven omtrent de Duitse verliezen in Vlaanderen, doch deze zijn sinds 6 oktober meer dan 75 percent hoger dan de Britse.

Na te hebben verzekerd, dat de opmars der Engelsen onweerstaanbaar is, zegde Maurice: Men is geneigd, wanneer men aan de strijd denkt, het reusachtige werk te vergeten, dat achter de linies wordt verricht en aan de enorme arbeid, die de stoomwals in beweging houdt.

Ofschoon ik het ongemak, dat de duikboten veroorzaken, niet wens te verkleinen, is het een feit, dat de duikbootoorlog geen uur onze plannen in Frankrijk heeft vertraagd en onze munitieaanvoer niet heeft belemmerd. Ons leger wordt beter gevoed en is beter voorzien van wapens en munitie enz. dan ooit.

Maurice gaf verder een overzicht van de aanhoudend toenemende toevoer van allerlei benodigdheden voor het Britse leger in Frankrijk. In januari bedroeg die toevoer 11,4 ton per uur, in de laatste week van september was ze tot 24,5 ton per uur gestegen en de stijging gaat nog steeds door. Dit is mogelijk door de aanleg van tal van sporen, kanalen en wegen van de havens naar het Britse front. Maurice besloot: In verband met de gegevens, waarover wij beschikken, hebben wij alle reden tot tevredenheid over hetgeen in Vlaanderen is tot stand gebracht. De strijd is zwaar en er wacht ons nog zwaardere strijd. Denk niet, dat deze slag een einde aan de oorlog zal maken; er zal nog harder gevochten moeten worden.

13 oktober 1917

Londen, 12 oktober. Officieel avondbericht: In weerwil van de stortregen gedurende de nacht hebben onze troepen zich kunnen opmaken voor de aanval, die vanochtend om vijf minuten voor half zes loskwam.

Langs heel het front is vooruitgang gemaakt, die zich van de spoorweg Ieper-Roeselare zuidwaarts uitstreckte, tot waar we ons met de Fransen op de zuidelijke zoom van het Houthulsterbos verenigen. Langs heel dit front is een groot aantal verdedigde plaatsen, versterkte hoeven, bossen en gebetonneerde steunpunten door ons ingenomen. Ook maakten we een aantal gevangenen. De strijd was vooral verwoed aan de helling van de voornaamste kam ten westen van Passendale en de hoofdkam zelf ten zuiden van dat dorp.

Na een korte tussenpoos van mooi weer, begon gedurende de ochtend een zware regen te vallen, die met toenemende hevigheid de gehele dag aanhield en het maken van vorderingen verhinderde. Dientengevolge werd besloten geen verdere pogingen te doen om de

eindoelen te bereiken. Het aantal van onze gevangenen bedroeg heden ongeveer 500 man.

Berlijn, 12 oktober. Officieel avondbericht: De slag in Vlaanderen is op het aanvalsfront Langemark-Zonnebeke nog in volle gang. Ten noorden van Poelkapelle en ten zuidwesten van Passendale werd gevochten op de plaatsen waar de Engelsen binnengebroke zijn.

Londen, 12 oktober. Samenvatting van het Britse weekoverzicht. De weersgesteldheid in Vlaanderen was ongunstig voor krijgsverrichtingen. Op 9 oktober werd met succes ten noordoosten van Ieper een offensief ingezet. De Britten werden ter linkerzijde door de Fransen gesteund. De Australiërs verzekerden zich van het bezit van hun doelen ten oosten en noordoosten van Broodseinde. De Engelse troepen vorderden een mijl in de richting van Passendale en bevochten een aanzienlijke vooruitgang tussen de voornaamste heuvel en Poelkapelle, dat zij geheel innamen. Op de rechtervleugel bereikten de troepen uit Wales en Ierland de zoom van het Houthulsterbos.

Tengevolge van de ongunstige omstandigheden, waaronder onze vooruitgang plaats had en die elke transportverzending en waarneming bemoeilijkten, werden onze vooruitgeschoven troepen in de avond van 9 oktober over een front van 2000 meter ten zuiden van de spoorweg Ieper-Staden teruggenomen.

Op 10 oktober bedroeg het aantal gevangenen 2038 man, waaronder 29 officieren en 400 man, door de Fransen gevangen genomen.

Door de Engelse, Australische en Nieuw-Zeelandse troepen werd, samen met bataljons uit Schotland, Ierland en Wales, de 4^e oktober over een front van acht mijl van ten zuiden der Torenghehuchten tot de spoorweg Ieper-Staden een aanval ondernomen, die leidde tot

een punt op 1000 meter ten noorden van Broodseinde. De 4^e en 5^e oktober werden 4146 gevangen, waaronder 114 officieren, gemaakt, waaraan de 6^e oktober 380 man werden toegevoegd.

Londen, 12 oktober. De admiraliteit meldt: Ondanks het ongunstige weer hebben onze zeevliegtuigen gistermiddag verscheidene bommen geworpen op het vliegveld van Sparappelhoek. Al onze toestellen zijn teruggekeerd.

Berlijn, 13 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: De slag in Vlaanderen leefde gisteren na een korte onderbreking weer op. Ditmaal deden de Engelsen de aanval over een smaller, ongeveer 10 km breed front, tussen de weg Langemark-Houthulst en Zonnebeke-Moorslede. Hun inzet aan artillerie was bijzonder sterk. Na verscheidene vergeefse aanvallen gelukte het de Engelse infanterie tussen de spoorweg en het dorp Poelkapelle, in het trechterveld vooruit te komen. In de heel de dag voortdurende verbitterde gevechten wierpen onze troepen de vijand teug aan beide kanten van de Pendsbeek. Onze stellingen in en ten zuiden van Poelkapelle werden 's ochtends en, met verse troepen 's avonds, opnieuw aangevallen. De sterke druk van de vijand richtte zich op Passendale. Ook hier moesten ze zich met een smalle strook van ons voorterrein tevreden stellen. Het dorp is in ons bezit.

Ten oosten van Zonnebeke werden de vijandelijke aanvallen afgeslagen.

Ook bij Geluvelde mislukte een krachtige aanval.

In het geheel bedraagt de breedte van de met zware offers aan doden en gewonden door de vijand gewonnen terrein op twee doorbraakplaatsen ongeveer een halve kilometer. Overal elders was de aanval vergeefs.

De ganse nacht duurde de artilleriestrijd voort. Deze morgen zwol hij aan tot een roffelvuur tussen de Leie en het Ieper-Komenkanaal.

Volgens tot dusver ingekomen berichten, zijn geen verdere aanvallen gedaan.

De oorlogstoestand.

De elfde aanval der Engelsen in Vlaanderen, die gisteren is losgekomen, na een tussenpoos van slechts twee dagen, heeft hen een minder gunstig resultaat opgeleverd, dan een van de vorige.

Generaal Haig zegt in een communiqué van gisteravond: "Er is vooruitgang gemaakt op het hele aanvalsfront, hetwelk zich uitstrekte van de spoorweg Ieper-Roeselare in het zuiden, tot waar wij ons aan de zuidelijke zoom van het Houthulsterbos bij de Fransen aansluiten". De spoorweg naar Roeselare was dus het zuidelijkste punt, waar aangevallen werd. Vandaar liep het aanvalsfront naar het noordoosten (niet naar het zuiden, zoals een onnauwkeurigheid bij de vertaling in ons ochtendblad generaal Haig liet zeggen) tot aan het Houthulsterbos. Met 9,6 kilometer, zoals het Britse communiqué van gistermiddag zegde, schijnt deze afstand wel wat ruim opgegeven, maar dat is vermoedelijk langs alle bochten in het front gemeten.

Nu leest men bij Haig verder, dat langs dit hele front een groot aantal versterkte punten, zoals hofsteden, bosjes en gebetonneerde steunpunten werden ingenomen. Maar dan horen we, dat vooral ten westen van Passendale (een kritiek punt) de strijd zeer verwoed was, dat het regende en dat daardoor het maken van vorderingen werd verhinderd, en men besloot af te zien van verdere pogingen, om de eindoogmerken van die dag te bereiken.

Tot dusver heeft men bij elke aanval vernomen, "dat alle oogmerken werden bereikt", ook al beperkte de vooruitgang zich telkens tot een

of op zijn hoogste twee kilometer. Nu zijn ze niet bereikt en men mag dus aannemen, dat de vooruitgang nog geringer is geweest.

De oorzaak was de regen, zegt Haig. Het laat zich horen, dat de regen, en in het bijzonder de daardoor veroorzaakte drassigheid van de bodem, voor de aanvaller belemmerend werkt. Hij kan dan immers niet zo snel vooruitkomen en de tegenstander krijgt, bij het toepassen van zijn "elastische methode", een betere gelegenheid de eerst binnendringende troepen uit zijn machinegeweerstellingen te bestoken. Voor het overige valt op te merken, dat het dinsdag nog harder regende dan gisteren, en dat toen, volgens Reuter, die regen juist een groot aandeel had in het succes van de dag, aangezien de tegenstander niet op een aanval bij zulk slecht weer gerekend had.

Intussen zijn de strijdende partijen in een dispuut gewikkeld over het vraagstuk, aan welke zijde de verliezen het grootst zijn.

Naar aanleiding van majoor Morahts veronderstelling, dat de Engelsen sinds 20 september een half miljoen man verloren hebben, zegt generaal Maurice, dat nog niet de helft van dit aantal aan de slag heeft deelgenomen. "De Engelsen publiceren al hun verliezen, en sinds 1 januari bedragen deze op alle gevechtsterreinen geen half miljoen man."

Het kan best zijn, maar de officiële Engelse verlieslijsten, die in september zijn gepubliceerd (en het is de vraag of die al de verliezen van die maand zelf bevatten) geven 112.138 manschappen en officieren op, en daar zijn de verliezen van de gekleurde troepen niet bij gerekend. Dat bij het vermenigvuldigen van die aanvallen dit cijfer naar verhouding omhoog is gegaan, mag men gerust aannemen. De verliezen zijn stellig aan beide zijden zwaar. Trouwens, Duitse berichtgevers hebben geschetst, hoe voor het doen van een tegenaanval de Duitse soldaten door een hagel van versperringsvuur

moeten oprukken en de hulde, in de Duitse communiqués gebracht aan de heldenmoed van de troepen, betekent voor degene, die de taal van de officiële berichtgeving heeft leren verstaan, dat de verliezen niet gering zijn geweest. Niet zo groot echter ook, of de strijd kan nog onbeperkte tijd worden voortgezet.

De slag in Vlaanderen.

Onze Londense correspondent seint:

De Times schrijft: Een telegram, dat wij van onze bijzondere correspondent ontvangen, duidt aan, waarom de tegenstand van de Duitsers aan de lagere westelijke hellingen van de rug zo vastberaden is. Hij zegt, dat er ten noordoosten en oosten van Poelkapelle hele groepen gebetonnerde stellingen zijn en dat op één punt alleen negentien betongebouwen geteld zijn. Al deze stellingen dienen als schuilplaatsen voor “een menigte machinegeweren” en het behoeft geen verwondering te baren, dat onze vooruitgang zachtjesaan gaat. De Duitsers zijn blijkbaar besloten, om zich aan Passendale en de westelijke zijde van de rug tot hun laatste ademtocht vast te klampen. Als Passendale voor hen verloren gaat, zal een belangrijk gedeelte van de rug ingenomen zijn.

Men meldt ons uit Oostburg:

Sedert deze nacht wordt er terug geweldig geschoten in de richting van Ieper. Ook uit zee werd geschoten.

14 oktober 1917

Havre, 13 oktober. Officieel bericht uit het Belgische hoofdkwartier over de week van 6 tot 12 oktober.

In de afgelopen week hebben de Belgische batterijen tal van schoten tot regeling van het vuur, alsmede tot het neutraliseren en vernietigen van Duitse batterijen gedaan, vooral in de nacht van 9 op 10 oktober. Ze hebben meegedaan aan de voorbereiding van de aanval van onze bondgenoten aan onze rechterkant, door vijandelijke batterijen in de streek van Woumen onder handen te nemen. In de ochtend van de 10^e hebben de Belgische 75 mm-kanonnen de Duitsers bestookt, die voor het offensief der Fransen benen maakten.

De vijandelijke werken in de streek van Diksmuide zijn aan zeer geslaagde vernietigingsschoten blootgesteld. Verscheidene werden bij wijze van wedervergelding voor het vuur op onze kantonnementsgebieden op de verbindingsmiddelen van de vijand gericht.

Wat de werkzaamheid der vijandelijke artillerie aangaat, deze heeft zich voornamelijk in de streek van Ramskapelle laten gelden, waar de tegenstanders zich van gasbommen bedienden.

In weerwil van het ongunstige weer is de Belgische luchtdienst druk in de weer geweest. Ongeveer 200 vluchten werden ondernomen. De artillerievliegers hebben verscheidene vernielingsschoten gericht op batterijen en werken van de tegenpartij. Verscheidene verkenningen over grote afstand hebben belangwekkende inlichtingen opgeleverd. De Belgische fototoestellen trokken voordeel uit elk helder ogenblik. De jachtvliegdiens heeft schitterend voor de bescherming van de verschillende met een opdracht belaste toestellen gezorgd. Daardoor zijn nog bij aanvallen twee vijandelijke vliegtuigen ontredderd tot landen in hun linies gedwongen.

Berlijn, 13 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen wisselende vuursterkte. Geen infanteriegevechten.